

Dövizle endeksli mal alımında dikkate alınacak döviz kuru hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	27575268-105[215-2018-252]-E.478977
Tarih	10.12.2018

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 27575268-105[215-2018-252]-E.478977

10.12.2018

Konu : Dövizle endeksli olarak yapılan satışa ilişkin ödemenin TL cinsinden yapılması
durumunda dikkate alınacak döviz kuru hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; dövizle endeksli sözleşme yaparak mal alımında bulunduğunuz ve ödemeleri TL olarak gerçekleştirdiğiniz, sözleşmede ödemenin TL olarak yapılması durumunda ödeme günündeki TCMB efektif satış kurunun dikkate alınacağı şeklinde hüküm bulunmasına karşın satıcı firmanın, ödeme işleminde vadeden bir önceki günün efektif satış kurunun esas alınması gerektiği iddiasında olduğu belirtilerek, söz konusu işlemde hangi kur değerinin esas alınacağı hususunda Başkanlığımızdan görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 215 inci maddesinde, "1. Bu Kanuna göre tutulacak defter ve kayıtların Türkçe tutulması zorunludur. Ancak, Türkçe kayıtlar bulunmak kaydıyla defterlerde başka dilden kayıt da yapılabilir. Bu kayıtlar vergi matrahını değiştirmeyecek şekilde tasdik ettirilecek diğer defterlere de yapılabilir.

2.a) Kayıt ve belgelerde Türk para birimi kullanılır. Belgeler, Türk parası karşılığı gösterilmek şartıyla, yabancı para birimine göre de düzenlenebilir. Şu kadar ki yurt dışındaki müşteriler adına düzenlenen belgelerde Türk parası karşılığı gösterilme şartı aranmaz.",

- 280 inci maddesinde, "Yabancı paralar borsa rayici ile değerlendirir. Borsa rayicinin takarrüründe muvazaa olduğu anlaşılırsa bu rayiç yerine alış bedeli esas alınır.

Yabancı paranın borsada rayici yoksa, değerlemeye uygulanacak kur Maliye Bakanlığınca tespit olunur.

Bu madde hükmü yabancı para ile olan senetli veya senetsiz alacaklar ve borçlar hakkında da caridir..."

hükümlerine yer verilmiştir.

Ayrıca, 491 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 4 üncü maddesinde, "(1) 20/4/1976 tarihli ve 15565 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 130 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde ve 27/12/1998 tarihli ve 23566 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 217 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliğinde belirtilen hükümler gereğince, değerlendirme günü itibarıyla Maliye Bakanlığınca kurların ilan edilmediği durumlarda Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca ilan edilen kurlar esas alınır.

(2) Bu şekilde yapılacak değerlemelerde efektif cinsinden yabancı paralar için efektif alış kuru (efektif alış kurunun bulunmaması halinde döviz alış kuru), döviz cinsinden yabancı paralar içinse döviz alış kuru uygulanır.

(3) Vergi uygulamaları açısından bankaların, 31/12/2017 tarihi itibarıyla yapacakları değerlendirme sırasında bu Tebliğ ile belirlenen kurlar yerine, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca belirlenen esaslara uygun olarak tespit ettikleri ve fiilen uyguladıkları alış kurlarını esas almaları gerekir." açıklamaları yer almaktadır.

Bu bağlamda, yurt içi firmalara yapılan döviz endeksli satışlara ilişkin faturalarda, bedelin Türk Lirası karşılığının belirlenmesinde;

- Alıcı ile yapılan sözleşmede döviz kurunun taraflarca belirlenmiş olması halinde, sözleşmede belirlenen döviz kurunun,

- Alıcı ile yapılan sözleşmede döviz kurunun taraflarca belirlenmemiş olması halinde ise, faturanın düzenlendiği tarihte Resmi Gazete'de yayımlanan T.C. Merkez Bankası döviz alış kurunun

dikkate alınması gerekmektedir. T.C. Merkez Bankası tarafından döviz kurunun belirlenmediği, dolayısıyla Resmi Gazete'de döviz kurlarının yayımlanmadığı (resmi tatiller, hafta sonları ve yarım gün çalışılan)

günlerde düzenlenen faturalarda, söz konusu günlerden önceki ilk iş gününde Resmi Gazete'de yayımlanan T.C. Merkez Bankası döviz alış kurunun fatura muhteviyatı döviz cinsinden tutarın Türk Lirası karşılığının belirlenmesinde dikkate alınması icap etmektedir.

Buna göre, somut olayda, döviz cinsinden yapılan satışa ilişkin ödemenin TL cinsinden yapılması durumunda dikkate alınacak döviz kuru taraflarca belirlenmiş olduğundan (ödeme günündeki TCMB efektif satış kuru) bu belirlemeye göre ödenmesi gereken Türk Lirası tutarı dikkate alınarak defter kayıtlarının yapılması gerekmektedir. Bu durumda, fatura düzenleme tarihinden, ödemenin gerçekleştiği tarihe kadar oluşan kur farkları için, lehine kur farkı oluşan mükellef tarafından karşı taraf adına fatura düzenleneceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026